

Cancer Institute
پژوهشکده سرطان

کدامیک از انواع جراحی پستان برای من مناسب تر است ؟

راهنمای تصمیم گیری بیمار

جراحی برداشتن کامل پستان در برابر جراحی حفظ پستان

در مراحل اولیه سرطان پستان

تهیه شده در

مرکز تحقیقات سرطان انستیتو کانسر بیمارستان امام خمینی (ره)

دانشگاه علوم پزشکی تهران

تابستان ۱۳۹۴

نویسندگان :

دکتر سارا زارعی (متخصص آموزش و ارتقای سلامت)

حمیده رشیدیان (دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی)

زیر نظر تیم مشاور علمی :

دکتر معصومه نجفی : فلوشیپ جراحی سرطان ، استادیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر کاظم زنده دل: معاونت پژوهشی مرکز تحقیقات سرطان

دکتر عادل یزدا خواه : جراح عمومی و دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر حبیب الله محمود زاده : فلوشیپ جراحی سرطان ، رییس انیستیسو کانسر

دکتر رامش عمرانی پور : فلوشیپ جراحی سرطان ، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر آسیه الفت بخش : جراح عمومی و عضو هیات علمی مرکز تحقیقات سرطان جهاد دانشگاهی

دکتر احمد کاویانی : فلوشیپ جراحی سرطان پستان، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر ناهید نفیسی: جراح عمومی ، فلوشیپ جراحی سرطان پستان

دکتر نسرین سادات علوی : جراح عمومی و عضو هیات علمی مرکز تحقیقات سرطان جهاد دانشگاهی

دکتر عصمت السادات هاشمی: جراح عمومی و عضو هیات علمی مرکز تحقیقات سرطان جهاد دانشگاهی

دکتر منصوره اخگری: جراح عمومی

طراح و صفحه بندی: علی جعفر محمدی

“... من سرطان پستان دارم پزشکم به من گفته باید عمل جراحی
بشم شنیدم که جراحی پستان دو روش داره اما دقیقا نمی دونم
کدومش برای من مناسب تر هست ...”

مریم ۶۱ ساله

قبل از هر چیز بهتر است کمی درباره سرطان پستان و انواع جراحی های پستان بدانید بنابراین به برخی سوالات رایجی که ممکن است از ذهن شما عبور کند پاسخ می دهیم.

سرطان پستان چیست؟

بطور معمول سلول های پستانی مانند همه سلول های بدن رشد و تکثیر می کنند اما زیاد شدن آنها تحت کنترل بدن هست. سرطان وقتی ایجاد می شود که زیاد شدن و رشد این سلول ها خارج از کنترل بدن ما می شود. اگر سلول های سرطانی فقط در پستان و غدد لنفاوی زیر بغل باشند، یعنی سرطان پستان هنوز در مراحل اولیه است. وقتی می گوئیم سرطان پستان در مراحل اولیه است یعنی غده سرطانی خیلی بزرگ نیست و در بدن پخش نشده است.

بطور کلی، دو نوع جراحی در درمان سرطان پستان در مراحل اولیه وجود

دارد:

۱. جراحی حفظ پستان (لامپکتومی)

در لامپکتومی، پزشک غده سرطانی همراه با مقداری از قسمت های سالم اطراف غده را برمی دارد تا مطمئن شود که کل غده سرطانی خارج شده است. در این عمل، نمونه گیری و بررسی غدد لنفاوی زیر بغل، و پرتو درمانی لازم است.

شکل ۱: برداشت قسمت سرطانی پستان با عمل لامپکتومی

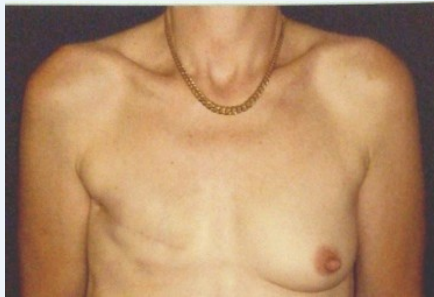
بخاطر داشته باشید که: بعد از پرتو درمانی رنگ پوست پستان

تغییر می کند که ممکن است این تغییر رنگ دائمی باشد.

۲. برداشت کامل پستان (ماستکتومی)

وقتی جراح کل پستان را بر می دارد، ماستکتومی می گویند. در این عمل جراحی، کل پستان برداشته شده و نمونه برداری و بررسی بعضی از غدد لنفاوی زیر بغل انجام می شود. پس از این عمل ممکن است نیاز به انجام رادیو تراپی نیز باشد.

شکل ۲: برداشت کل پستان با روش ماستکتومی

البته باید بدانید که بعد از ماستکتومی می توان پستان را باز سازی کرد که این کار روش های مختلفی دارد و بسته به نظر پزشک معالج شما ممکن است همزمان با برداشتن پستان و یا مدتی بعد از پایان تمامی درمان ها انجام شود .

شکل ۳: باز سازی پستان بعد از ماستکتومی

آیا دو نوع عمل جراحی (برداشت کامل پستان و یا حفظ پستان) نسبت به هم ارجحیتی دارند؟

متخصصین سال های قبل ، فکر می کردند که برداشت کامل پستان به شما کمک می کند که مدت زمان بیشتری زنده باشید. اما امروزه علم نشان می دهد شانس زنده ماندن زنانی که فقط قسمت سرطانی پستان را برمی دارند با زنانی که کل پستان شان را بر می دارند، یکی است و فرقی ندارد.

چه وقت هایی پزشک شما پیشنهاد می دهد که به جای جراحی حفظ پستان، بهتر است کل پستان را بردارید ؟
وقتی که :

۱. بیشتر از یک ناحیه از یک پستان شما سرطانی شده باشد و این قسمت ها از هم فاصله داشته باشند و با یک برش قابل خارج شدن نباشند.
۲. غده سرطانی در پستان شما بزرگ باشد و یا غده نسبت به اندازه پستان شما بزرگ باشد، و برای برداشتن آن لازم باشد قسمت زیادی از پستان شما برداشته شود.
۳. شما باردار باشید و یا بیماری دیگری داشته باشید که نمی توانید پرتو درمانی کنید.
۴. سابقه پرتو درمانی به قفسه سینه داشته باشید.

پنج گام تا تصمیم گیری

بسیاری از بیماران بعد از ابتلا به سرطان پستان ، در هنگام تصمیم گیری برای انتخاب نوع عمل جراحی بر سر یک دوراهی قرار می گیرند که آیا همه پستان را بردارند یا فقط قسمتی از آن را؟ شما می توانید با مطالعه این راهنما و مشورت با پزشک خود راحت تر تصمیم بگیرید.

این راهنما پنج گام دارد:

گام اول: آشنایی با حقایق در باره روش های جراحی پستان

گام دوم: مقایسه دو عمل جراحی حفظ پستان (لامپکتومی) و برداشت کامل پستان (ماستکتومی)

گام سوم: ارزیابی وضعیت تمایل شما به هریک از انواع جراحی

گام چهارم: تصمیم گیری برای انتخاب عمل جراحی

گام پنجم: آزمون دانش و احساس شما درباره روش های جراحی

گام اول : آشنایی در باره روش های جراحی پستان

نکات کلیدی که باید به خاطر داشته باشید:

نکته اول : در مراحل اولیه سرطان پستان، میزان زنده ماندن در زنانی که جراحی حفظ پستان به همراه پرتو درمانی دارند، همانند زنانی است که برداشت کامل پستان می کنند.

نکته دوم : مرحله سرطان شما در تصمیم گیری برای نوع عمل جراحی مهم است. آنچه که مرحله سرطان پستان را معلوم می کند شامل اندازه غده، درگیری غدد لنفاوی، و پخش شدن سرطان در سایر قسمت های بدن است.

- ◆ اگر غده کوچک باشد، جراحی حفظ پستان می تواند انتخاب بهتری باشد.
- ◆ اگر هر دو پستان شما سرطانی شده باشد، برداشت کامل پستان می تواند انتخاب بهتری باشد.

نکته سوم : در جراحی حفظ پستان، احتمال برگشت سرطان نسبت به برداشت کل پستان کمی بیشتر است اما این برگشت تاثیری بر طول عمر ندارد. احتمال برگشت سرطان در جراحی حفظ پستان ۷ درصد (۷ نفر از ۱۰۰ نفر) است در حالیکه این برگشت در برداشت کل پستان ۴ درصد (۴ نفر از ۱۰۰ نفر) است .

نکته چهارم: اگر انتخاب شما برداشت کامل پستان است، شما می توانید همزمان با برداشتن پستان یا حداقل شش ماه تا یکسال بعد بازسازی پستان را هم انجام دهید.

نکته پنجم: اگر شما جراحی حفظ پستان را ترجیح می دهید اما در مورد پرتودرمانی نگران هستید، این مسئله را با پزشک تان در میان بگذارید. البته توجه داشته باشید که گاهی بعد از برداشت کامل پستان هم نیاز به پرتو درمانی دارید.

نکته آخر اما مهم: این یک تصمیم کاملاً فردی است، احساس شما در مورد جراحی پستان به همان اندازه اهمیت دارد که در انتخاب هر چیز دیگری می تواند حق با شما باشد. البته فراموش نکنید که در هر صورت، مشورت با پزشک در انتخاب نوع عمل جراحی بسیار مهم است.

گام دوم : مقایسه دو روش جراحی حفظ پستان و برداشتن کامل پستان

در این مرحله به مقایسه دو روش جراحی پستان و معایب و مزایای هر روش می پردازیم .

مقایسه دو جراحی حفظ پستان(لامپکتومی) و برداشت کامل پستان (ماستکتومی)

حفظ پستان	برداشت کامل پستان	
نیاز به باز سازی پستان نیست . نیاز به پرتودرمانی روزانه به مدت ۳ تا ۶ هفته دارید .	امکان باز سازی پستان هست . ممکن است به پرتو درمانی نیاز داشته باشید.	مشکلات احتمالی پیش رو
جراحی حفظ پستان مثل برداشت کامل پستان ، به شما کمک می کند تا زندگی طولانی تری داشته باشید . قسمت زیادی از بافت پستان شما حفظی شود بنابراین، شما نیاز به بازسازی پستان ندارید.	برداشت کامل پستان مثل جراحی حفظ پستان، به شما کمک می کند تا زندگی طولانی تری داشته باشید . شما <u>ممکن است</u> نیاز به انجام پرتودرمانی روزانه بعد از عمل جراحی نداشته باشید.	فواید این روش چیست؟
به دلیل اینکه بیشتر بافت پستان باقی می ماند احتمال عود سرطان در پستان وجود دارد. اگر این اتفاق بیفتد، پستان باید بطور کامل برداشته شود و ممکن است به درمان های دارویی هم نیاز داشته باشید . پرتودرمانی معمولاً عوارضی مثل خستگی و تغییر در رنگ پوست شما .	در افرادی که پستان های بسیار بزرگ و حجیم دارند برداشتن پستان بدون انجام باز سازی می تواند باعث عدم تعادل توزیع وزن روی ستون فقرات و در نتیجه باعث درد ناحیه پشت و گردن شود. پستانی که باز سازی شده است ، مانند یک پستان طبیعی حس ندارد. پستان باز سازی شده <u>ممکن است</u> کاملاً با پستان سالم همسان نباشد.	خطرها و عوارض استفاده از این روش چیست؟

تجربه های دیگران

آیا شما علاقه مند هستید بدانید ، زنانی که شرایطی مانند شما داشتند چه تصمیمی گرفته اند؟

” من نمی خواهم پستانم رو از دست بدم. پستان من جزئی از وجود من هست و من مطمئن نیستم که همان احساسی رو خواهم داشت که اگر پستانم را از دست بدهم. پروتز پستانی برای من عذاب آورده و من نمی خوام عمل جراحی دیگری رو برای بازسازی پستانم انجام بدم ، برای همین جراحی حفظ پستان انتخاب بهتری برای من هست. ضمن اینکه از پرتو درمانی هم نمی ترسم.“

مریم ۶۱ ساله

”...من نمی خواهم پرتودرمانی انجام دهم. من می دونم که شرایط در این روزها با سال های قبل فرق کرده ، اما هنوز نگران عوارض اون و هفته های پی در پی درمان هستم. من خوشحالم که حق انتخاب دارم. من نمی خوام پرتودرمانی بشم برای همین می خوام که دکتر کل سینه ام رو برداره ...“

بتنا ۶۵ ساله

”...من نمی خواهم یک نشان دایمی روی سینه داشته باشم. من می خواهم پزشکم تنها قسمت غده رو خارج کنه. من فکر می کنم که اگر کل سینه ام رو بردارم جای زخم آن برای همیشه یک یادآور دائمی از سرطان برام میزاره حتی اگه پروتز هم بزارم... چون محل زندگی ام به بیمارستان خیلی نزدیکه ، بخاطر همین دنبال کردن درمانم برام سخت نیست...“

مینا ۵۲ ساله

”...به چند دلیل تصمیم گرفتم از دکتر بخوام کل پستانم برداره اول اینکه می ترسیدم سرطان دوباره عود کنه...دوم اینکه من سنم بالاست دیگه به پستان نیاز ندارم از طرفی همسر من فرد روشنفکری هست و خودش موافقت کرد که کل پستان را بردارم...“

بتول ۵۹ ساله

”... من می ترسم که دوباره سرطان عود کنه واسه همین به دکترم گفتم که کل پستانم را برداره چون نمی خوام دوباره عمل بشم...“

زهرا ۳۵ ساله

گام سوم : ارزیابی وضعیت تمایل شما نسبت به انواع جراحی (حفظ پستان) و برداشت کامل پستان)

چه مسئله ای برای شما مهم تر است؟

احساسات شخصی شما به اندازه حقایق پزشکی مهم هستند. فکر کنید و بنید در رابطه با این تصمیم چه مسئله ای برای شما مهم تر است، و احساس شما در مورد عبارات زیر چیست؟

حفظ پستان					دلایل انتخاب	برداشت کامل پستان				
برای من مهم نیست که اول عمل جراحی حفظ پستان انجام دهم و اگر لازم شد کل پستان را بردارم .						به یک اندازه مهم	من نگران این مسئله هستم که جراحی حفظ پستان تمام بافت سرطانی را بر نمی دارد.			
میزان مهم بودن					میزان مهم بودن					
۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱	۲	۳	۴	۵

توجه !

در صورتیکه از نظر شما دو روش جراحی اهمیت یکسانی برای شما دارد عدد صفر(به یک اندازه مهم)، و در غیر این صورت بسته به درجه مهم بودن دلیل تان ، می توانید اعداد یک تا ۵ را انتخاب کنید. میزان اهمیت از عدد ۱ به سمت ۵ بیشتر می شود .

حفظ پستان					دلایل انتخاب	برداشت کامل پستان				
من واقعا تمایل دارم که بخش اعظم بافت پستان خود را حفظ کنم.						خلاص شدن از قسمت سرطانی مهم تر از نگهداری پستانم است.				
میزان مهم بودن					به یک اندازه مهم	میزان مهم بودن				
۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱	۲	۳	۴	۵

حفظ پستان					دلایل انتخاب	برداشت کامل پستان				
من نگران مشکلات بعد از برداشت کامل پستان، مثل درد پشت و گردن هستم.						من نگران انجام پرتودرمانی یا عوارض آن مانند خستگی و تغییرات پوستم هستم.				
میزان مهم بودن					به یک اندازه مهم	میزان مهم بودن				
۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱	۲	۳	۴	۵

حفظ پستان					دلایل انتخاب	برداشت کامل پستان				
نیاز به زمان بیشتر و رفت آمد های روزانه از نگرانی های من نیست.						من نگران مشکلات همراه با پرتودرمانی، مثل صرف زمان و رفت آمد های روزانه هستم.				
میزان مهم بودن					به یک اندازه مهم	میزان مهم بودن				
۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱	۲	۳	۴	۵

گام چهارم : مرحله تصمیم گیری برای انتخاب عمل جراحی

برداشت کامل پستان				حفظ پستان	
متماثل تر هستم		مردد هستم		متماثلم	
خیر	بله	خیر	بله	خیر	بله

گام پنجم : آزمون دانش و احساس شما درباره روش های جراحی پستان

در کدام نوع جراحی شانس برگشت سرطان در همان پستان کمی بیشتر است ؟

الف : برداشت کامل پستان با جراحی

ب: عمل جراحی حفظ پستان

ج: هر دو به یک نسبت

د: مطمئن نیستم

در کدام یک از گزینه های زیر احتمال موفقیت درمان بالاست ؟

الف : برداشت کامل پستان با جراحی

ب: جراحی برای حفظ پستان

ج: هر دو به یک نسبت

د: مطمئن نیستم

در کدام روش احتمال نیاز به پر تو درمانی بیشتر است ؟

الف : برداشت کامل پستان با جراحی

ب: جراحی برای حفظ پستان

ج: هر دو به یک نسبت

د: مطمئن نیستم

پاسخ صحیح سوالات در گام پنجم

سوال	جواب صحیح	توضیحات
۱	گزینه ب	از آنجایی که در عمل جراحی حفظ پستان قسمتی از بافت پستان باقی می ماند، لذا شانس بازگشت سرطان در همان پستان کمی بیشتر از برداشتن کامل پستان است .
۲	گزینه ج	علم نشان داده که جراحی حفظ پستان همراه پرتو درمانی به اندازه برداشت کامل پستان با جراحی در درمان سرطان پستان در مراحل اولیه موفق است.
۳	گزینه ب	بعد از انجام لامپکتومی شما حتما به رادیوتراپی نیاز دارید. البته در برخی موارد هم بعد از ماستکتومی ، پرتو درمانی هم نیاز است. که عوارض جانبی مثل خستگی و کمی تغییر در رنگ پوست را هم دارد.

قدم بعدی برای تصمیم گیری

← آیا هر دو روش جراحی آشنایی کامل دارید؟

بله خیر

← آیا کاملا در مورد انتخاب های موجود اطلاعات لازم را دارید؟

بله خیر

← آیا برای تان روشن است که فواید و عوارض کدام عمل به وضعیت شما مربوط تر است ؟

بله خیر

← آیا شما در مورد تصمیم گیری خود حمایت و مشورت کافی از جانب دیگران دارید؟

بله خیر

درجه اطمینان شما از تصمیم تان

شما تا چه حد در مورد تصمیمی که گرفته اید مطمئن هستید؟

کاملاً مطمئن هستم					تاحدودی مطمئن هستم	اصلاً مطمئن نیستم			
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

قبل از گرفتن تصمیم نیاز به چه اقدامات دیگری برای عمل دارید؟

- ← من آماده تصمیم گیری هستم .
- ← من می خواهم در مورد انتخابم با دیگران مشورت کنم.
- ← من می خواهم در مورد این دو روش اطلاعات بیشتری داشته باشم.

واژه نامه

ماستکتومی: برداشتن کل پستان

لامپکتومی: برداشتن غده سرطانی همراه با بخشی از بافت سالم اطراف غده

پرتو درمانی یا رادیوتراپی: اشعه درمانی یا برق گذاشتن

باز سازی پستان: ترمیم پستان بعد از عمل جراحی